

made
with
the best
of us

Насоки за училищен СТОЛ

Име на родител.....

Име на дет.....

Клас.....

Целиакия в училище

До екипа, който работи в кухнята,

моят син не може да консумира храни, които съдържат глютен, тъй като има целиакия. Децата и възрастни с целиакия или чувствителност към глютен, трябва да спазват безглутенова диета.

В нашия дом, приготвянето на полезни и вкусни безглутенови храни е екипна работа за цялото семейство.

Извън къщи обаче, разчитаме на вашето сътрудничество и чувство за отговорност - да внимавате в избора на съставки и приготвянето на рецепти. Тъй като дори случайното поглъщане на глютен, би могло да има дългосрочен ефект върху здравето на нашето дете.

Отдолу може да намерите полезна информация, съвети и предложения, свързани с храненето без глютен.

Целиакия: какво е?

Целиакията е автоимунно заболяване, което се предизвиква от глютен, който се открива в зърнени храни като пшеница, ръж, ечемик, спелта, камут, булгур и други. Около 1% от населението страда от нея. Поглъщането на дори малки количества глютен може да предизвика хронично възпаление на чревните вили и съответно да доведе до сериозни ефекти върху здравето. В допълнение, има и други форми на глютенена непоносимост като алергия към пшеница и чувствителност към глютен. Само стриктната безглутенова диета може да доведе до ремисия на симптомите и да позволи на детето да живее спокойно.

Глютен: къде се открива?

Глютенът е протеин в много зърнени храни. Той няма вкус, но има важна „слепваща“ функция, която позволява печенето на продукти като пица, хляб, паста, торти и т.н. Благодарение на слепващите му свойства, глютенът се използва като съставка в много продукти (десерти, шоколади, сладкиши, супи, кремове и т.н.). Но ако внимаваме, не е трудно да се придържаме към безглутенов начин на хранене.

Продукти без глютен: как да ги познаем?

Според регулациите на ЕС, храните без глютен са отбелязани със символ и с думите "без глютен".

Хранене без глутен: какво е позволено и какво не?

За децата, страдащи от целиакия, храненето без глутен не дава възможност за импровизации. Ако има съмнение за съставките на дадена храна, то е по-добре да я избягвате или да попитате родителя. Ето една кратка таблица:

Позволено

при безглутеново хранене

Рискови*

прочетете внимателно етикета и съставките

Забранено

при безглутеново хранене

Зърнени храни

Царевица, ориз, просо, елда, киноа, амарант, рожков, касава, картофи, кестени, теф, безглутенови овесени ядки (според проучвания, те могат да бъдат толерирани от повечето хора с целиакия). Внимавайте за риск от кръстосано замърсяване на зърнени храни. Предпочитайте продукти, които са маркирани с надпис "без глутен" или имат специален знак.

предварително приготвени храни като полента, тапиока, ризово, пукан ориз

Пшеница, ечемик, ръж, лимец, спелта, камут, булгур, кус-кус, хляб и печива (сладки и солени), мюсли и други продукти, приготвени с тях

Плодове

Всички видове ядки и сушени плодове в техния естествен вид (орехи, лешници и т.н.). сушени плодове, плодове в сироп

Захаросани, карамелизирани и глазирани плодове, смутита, мусове и пюрета

Брашна от сушени плодове

Зеленчуци

Всички видове зеленчуци в техния естествен вид, бобови храни

Готови ястия със зеленчуци, чипс, пържени картофи, инстантно картофено пюре

Зеленчуци със зърнени храни, които са забранени или в панировка от забранени зърнени храни

Целиакия в училище

Позволено
при безглутеново хранене

Рискови*
прочетете
внимателно
етикета и
съставките

Забранено
при безглутеново хранене

**Мляко,
млечни
продукти и
сирена**

Мляко, натурален йогурт, крема сирене, прясно или отлежало сирене и кашкавал

Кремове, десерти, кондензирано мляко, мляко на прах, кашкавал на лентички (слайсове), напитки на млечна основа

Йогурт и мляко с малц, забранени бисквити или зърнени

**Месо, риба и
яйца**

Всяко прясно и замразено месо и риба в техния непроменен вариант, яйца

Полуфабрикати и полуготови ястия с месо и риба, яйца на прах

Месо и риба, панирани в хлебни трохи или забранени зърнени

**Мазнини,
сосове и
други**

Растителни мазнини, масло, маргарин, мас, оцет, подправки и билки, сол

Готови сосове, миксове подправки, бульон на прах, овкусен оцет, сос Бешамел, мая, желета

Сейтан

Сладкиши

Мед, захар, фруктоза, малтодекстрин, глюкозен сироп

Шоколад, бонбони, какао, сладолед, дъвка, подсладители, сладка и мармалади

Шоколад със забранени зърнени

Напитки

Газирани напитки (портокалов сок, кола), кафе, безкофеиново кафе, чай, газирано вино, вино, чист алкохол

Напитки, млечни шейкове, обогатени сокове и нектари, сиропи, какаови напитки, напитки на основа на мляко, ориз, соя и бадем

Бира с малц от ечемик и пшеница, разтворимо кафе, заместители на напитки от забранени зърнени, разтворими продукти

Целиакия в училище

Готвене и сервиране без глутен

Просто спазвайте тези прости правила. Благодарим много за вниманието, което отделяте, докато четете и ги прилагате. Храненето без глутен не позволява изключения. Приготвянето на храни без глутен, подходящи за деца, които трябва да спазват стриктно безглутеново хранене, е обект на сериозна хигиена.

- 1. Съхранявайте отделно:** препоръчително е да съхранявате безглутеновите продукти отделно от тези с глутен. Поставете баршното и безглутеновите продукти на най-горните рафтове (за да избегнете замърсяване с продукти, които съдържат глутен).
- 2. Съхранявайте в кутии:** пакетирайте безглутеновите продукти в определени кутии и ги надпишете с думите "без глутен".
- 3. Пригответе отделно:** избягвайте да готвите храни с глутен и без глутен едновременно. Препоръчително е и да имате отделна станция за готвене. Вече отворени продукти не бива никога да се използват за двата вида готвене (например масло и т.н.)
- 4. Разпределете времето:** винаги гответе и печете продукти без глутен първо, за да избегнете замърсяване
- 5. Мийте ръцете си и проверявайте дрехите си:** не докосвайте храни без глутен с набрашнени ръце. Винаги мийте ръцете си и проверяйте дрехите си за брашно.
- 6. Почистване:** преди да пригответе дадено ястие, почистете работната си повърхност и посуда. Използвайте отделни кухненски кърпи за подсушаване и хартия за печене.
- 7. Отделете кухненските уреди:** не пригответе храна, която съдържа глутен с уреди, които могат да бъдат замърсени, такива са тостери, блендери, френски преси и други
- 8. Променете навиците си:** за да съгстите или поръсите безглутенова храна, използвайте безглутеново брашно; не слагайте безглутенови продукти с такива с глутен, особено ако използвате вентилатор на фурна. Не преизползвайте олио, за да пържите храни с глутен и без, както и вода повторно, например да варите паста с и без глутен
- 9. Неръждаема стомана или силикон вместо дърво:** следи от глутен могат да се скрият в надраскани кухненски дъски. По-добре използвайте стоманени или силиконови вместо дървени, тъй като са по-лесни за почистване
- 10. Прочетете внимателно списъка със съставки:** продуктите, които са сертифицирани без глутен, имат знак или надпис "без глутен". Глутенът може да се открие в много други продукти (миксове подправки, десерти и пудинги, бульон на кубчета...). Поради тази причина, е важно винаги да прегледждате списъка със съставки и ако се съмнявате, да се свържете с производителя (вижте информацията на задната страна)

Допълнителна информация за приготвяне на безглутенови храни: www.drschaer-foodservice.com

